

מדד מכללת לוינסקי למעמד המורה בישראל

ממצאי סקר

ד"ר זהבית כהן פרופ' יצחק גילת

יוני 2015

סיוון תשע"ה

תקציר

הדו"ח הנוכחי מציג ממצאי סקר שנערך במכללת לוינסקי לחינוך על מעמד המורה על-פי עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים. סקר דומה נערך בשנה שעברה והדו"ח מציג את ההשוואה בין שני המועדים. נעשה שימוש בשאלון מקוון, אשר חובר לצורך הסקר הנוכחי, והופץ למדגם מייצג של משיבים מהחברה הישראלית. בשאלון המשיבים התבקשו להעריך שישה בעלי מקצוע בחברה הישראלית, ביניהם המורים, בהתייחס לממדים הבאים: (1) מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית; (2) תרומתו של בעל המקצוע לחברה; (3) רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע; (4) מעמד בעל המקצוע בעיני המשיבים; (5) המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית; (6) המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע; (7) והמידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי.

הממצאים כוללים שלושה חלקים: **חלק א'** עוסק בעמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד מקצועות שונים בחברה הישראלית, **חלק ב'** עוסק בעמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים (מלבד מורים) כלפי מעמד המורה ו**חלק ג'** עוסק בעמדות מורים בלבד כלפי מעמד מקצועות שונים בחברה הישראלית.

מחישוב מדד כללי על פי עמדות כלל המשיבים נמצא, כי מעמד ה**רופאים** הוא הגבוה ביותר, לאחריו מעמד **אנשי ההייטק**, לאחריו מעמד **עורכי-הדין**, לאחריו מעמד **המורים** ו**אנשי צבא הקבע**, ולבסוף מעמדם של **העובדים הסוציאליים**. נתון זה מעיד על כך שמעמדם של המורים נתפס כבינוני בחברה הישראלית.

עם זאת, מחישוב העמדות כלפי מעמד המקצועות השונים בהתייחס לכל ממד בנפרד נמצא, כי בעוד שעמדות המשיבים כלפי המקצועות השונים נשארות במדרג דומה בהתייחס לרוב הממדים, הרי שמעמד המורה נתפס באופן שונה בהתייחס לממדים השונים: בהתייחס **לתרומתו של בעל המקצוע לחברה**, מעמד המורה נתפס כגבוה עם אחוז הסכמה של 77%; בהתייחס **לרמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע**, מעמד המורה נתפס כגבוה עם אחוז הסכמה דומה של 73%; בהתייחס **למעמדו של בעל המקצוע בעיני המשיבים**, מעמד המורה נתפס כבינוני עם אחוז הסכמה של 42%; בהתייחס **למידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית**, מעמד המורה נתפס כבינוני עם אחוז הסכמה דומה של 37.2%; בהתייחס **למידה שבה המשיבים הביעו רצון שילדם יעסוק במקצוע**, מעמד המורה נתפס כנמוך עם אחוז הסכמה של 19.2%; בהתייחס **למידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי**, מעמד המורה נתפס כנמוך עם אחוז הסכמה של 10.2% ולבסוף, בהתייחס **למעמד המקצוע בחברה הישראלית**, מעמד המורה נתפס כנמוך ביותר יחסית למקצועות האחרים עם אחוז הסכמה ברמה גבוהה של 4% בלבד.

כאשר נבחנו עמדותיהם של המשיבים בעלי תחום עיסוק **מורים בלבד**, כלפי מעמדם לעומת **מקצועות שונים** נמצא, כי המורים תופסים את מעמדם בחברה כנמוך ביותר וכדומה למעמדם של עובדים סוציאליים; את תרומתם לחברה כגבוהה ודומה לזו של רופאים ועובדים סוציאליים; את רמת המקצוענות הנדרשת כבינונית ודומה לזו של אנשי הייטק, עורכי דין ועובדים סוציאליים;

את מעמדם בעיני עצמם, את המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית ואת המידה שבה הם מביעים רצון שילדם יעסוק במקצוע ההוראה כבינונית-נמוכה ודומה למעמדם של עורכי דין, של אנשי צבא קבע ושל עובדים סוציאליים; ואת המידה שבה השכר שהם מקבלים כנמוכה, ודומה לזו של עובדים סוציאליים.

ממצא נוסף העלה, כי בהשוואה בין עמדות המורים לעמדות שאר המשיבים, נמצא כי המורים תופסים את מעמדם בחברה הישראלית כנמוך יותר לעומת עמדה זו של שאר המשיבים. בשאר הממדים, עמדתם של המורים דומה לזו של שאר המשיבים.

בהשוואה לסקר מעמד המורה, שנערך בשנת 2014, יש לציין כי המדרג שנמצא בעמדות המשיבים בסקר הנוכחי (2015) כלפי המקצועות השונים ביחס לחישוב מדד כללי של המקצועות השונים הינו זהה למדרג שנמצא בעמדות המשיבים בסקר הקודם שנערך בשנת 2014. הבדלים בין הסקרים נמצאו כאשר בחנו את תשובות המשיבים ביחס לעמדותיהם כלפי ממדים מסוימים: נמצאה מגמה המעידה על עליית מעמד **עורכי הדין**, בפרט ביחס למעמדם בחברה הישראלית, מעמדם בעיני המשיבים, מידת רצונם שילדם יעסוק במקצוע זה והמידה שבה שכר עורכי הדין הינו ראוי. כמו כן, נמצאה מגמה המעידה על עליית מעמד **עובדי ההייטק**, בפרט ביחס למידת רצון הנשאלים שילדם יעסוק במקצוע זה וכן ביחס למידה שבה השכר שמקבל איש הייטק הינו ראוי. לבסוף, נמצאה מגמה המעידה על עליית מעמד **המורים**, בפרט ביחס למעמדם בחברה הישראלית, מעמדם בעיני המשיבים והמידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית. עם זאת, נמצאה מגמת ירידה במעמד המורים ביחס למידת רצון הנשאלים שילדם יעסוק במקצוע ההוראה.

תיאור המדגם

בסקר השתתפו 500 משיבים, המהווים מדגם מייצג של המגזר היהודי. מתוכם, 250 גברים (50%) ו-250 נשים (50%). התפלגות הזיקה לדת של המשיבים היא: 44 חרדים (8.8%), 66 דתיים (13.2%), 160 מסורתיים (32%) ו-230 חילונים (46%). התפלגות מקום המגורים של הנבדקים היא: 65 מאזור חיוג 02 (13%), 109 מאזור חיוג 04 (21.8%), 187 מאזור חיוג 03 (37.4%), 50 מאזור חיוג 09 (10%) ו-89 מאזור חיוג 08 (17.8%).

גיל המשיבים הממוצע הינו כ-43 ($SD=15.41$), כאשר גילו של המשיב הצעיר ביותר הינו 18 וגילו של המשיב המבוגר ביותר הינו 80. ממוצע שנות הלימוד של הנבדקים הינו כ-14 שנים ($SD=2.61$), כאשר מסי' שנות הלימוד המועט ביותר הינו 7 והרב ביותר הינו 30.

התפלגות המקצועות (תחומי העיסוק) של המשיבים היא מגוונת ומפורטת בלוח 1.

לוח 1: התפלגות מקצועות המשיבים

%	N	
0.8%	4	רופא
12.4%	62	איש הייטק
1.8%	9	עורך דין
6.0%	30	מורה
1.0%	5	עובד סוציאלי
1.8%	9	איש צבא קבע
76.2%	381	אחר
100.0	501	סך-הכול

ממוצע מספר הילדים של המשיבים במערכת החינוך הינו 89 ($SD=1.30$), כאשר מספר הילדים המועט ביותר במערכת החינוך הינו 0 (אין ילדים במערכת החינוך) ומספר הילדים הרב ביותר הינו 9 ילדים. התפלגות מסגרות החינוך בהן לומדים ילדיהם של המשיבים, להם יש ילדים במערכת החינוך מפורטת בלוח 2.

לוח 2: התפלגות מסגרות החינוך בהן לומדים ילדי המשיבים

%	N	
18%	61	טרום מערכת החינוך
17%	60	חינוך קדם-יסודי (גן)
26%	91	חינוך יסודי
12%	40	חטיבת ביניים
18%	62	חטיבה עליונה (תיכון)
9%	30	השכלה גבוהה (אוניברסיטה וכדומה)
100%	344	סך-הכול

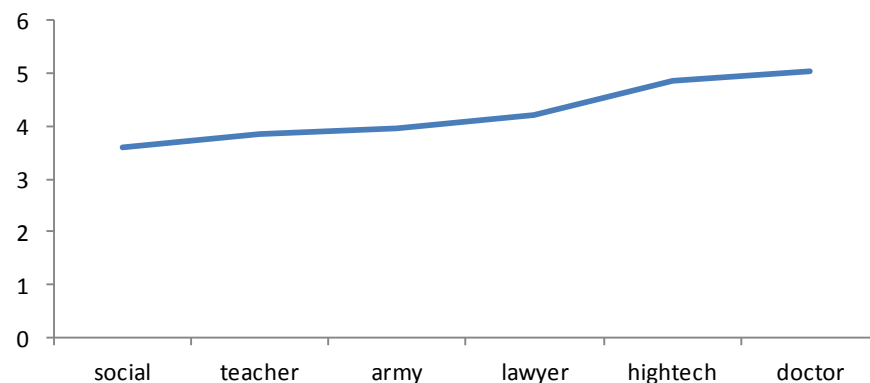
(* הערה: ישנם משיבים שלהם יש ילדים במספר מערכות חינוך, ועל כן סך כל חישוב מספר הילדים אינו מעיד על מספר המשיבים.)

ממצאים

חלק א' - עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד שישה מקצועות בחברה הישראלית

המשיבים נשאלו על עמדותיהם כלפי שישה מקצועות. בתחילה, בחנו את עמדות המשיבים כלפי המקצועות השונים על-ידי חישוב מדד כללי של מעמד המורה לכל בעל מקצוע: רופא, איש הייטק, עורך-דין, מורה, עובד סוציאלי ואיש צבא קבע, שחושב כמוצע עמדות כלפי ממדים שונים שיפורטו להלן. הניתוח העלה, כי קיימים הבדלים מובהקים בעמדות כלפי מעמד המקצועות השונים, כך שמעמד הרופאים הוא הגבוה ביותר ($M=5.11, SD=.63$), לאחריו מעמד אנשי ההייטק ($M=4.88, SD=.65$) המייצג עמדה הקרובה לגבוהה, לאחריו מעמד עורכי-הדין ($M=4.28, SD=.81$) המייצג עמדה די גבוהה, לאחריו מעמד המורים ($M=3.86, SD=.71$) ואנשי צבא הקבע ($M=3.89, SD=.87$) המייצגים עמדה בינונית, ולבסוף מעמדם של העובדים הסוציאליים ($M=3.61, SD=.78$) המייצג עמדה די נמוכה עד בינונית. תרשים 1 מציג את מגמת עמדות המשיבים כלפי מעמד המקצועות השונים, על-פי מדד כללי למעמד המורה.

תרשים 1: עמדות המשיבים כלפי מדד כללי לחישוב מעמד המקצועות השונים

יש לציין, כי המדרג שנמצא בעמדות המשיבים כלפי המקצועות השונים ביחס לחישוב המדד הכללי הינו זהה למדרג שנמצא בעמדות המשיבים בסקר הקודם, שנערך בשנת 2014. הבדלים בין הסקרים נמצאו כאשר בחנו את תשובות המשיבים ביחס לעמדותיהם כלפי ממדים מסוימים. להלן התפלגות תשובות המשיבים המפורטת ביחס לעמדותיהם כלפי הממדים הבאים: מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית (לוח 3), תרומתו של בעל המקצוע לחברה (לוח 4), רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע (לוח 5), המעמד של בעל המקצוע בעיניהם (לוח 6), המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית (לוח 7), המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע (לוח 8) והמידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי (לוח 9).

לוח 3 : עמדות כלפי מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

סטיות תקן	ממוצע	גבוה וגבוה מאוד דרוג 5+6	נמוך מאוד ונמוך דרוג 1+2	
.96	4.93	71%	2.2%	רופא
.83	4.96	71.6%	0.6%	איש הייטק
1.04	4.43	48.2%	4.4%	עורך דין
.10	2.83	4%	31.8%	מורה
1.12	2.63	4.4%	43%	עובד סוציאלי
1.06	3.75	19.2%	10.2%	איש צבא קבע

מלוח 3 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי מעמדו של בעל המקצוע בחברה הישראלית התקבלה כלפי רופאים ואנשי הייטק, ולאחריה העמדה כלפי עורכי דין, אנשי צבא קבע, מורים ועובדים סוציאליים. יש לציין כי בשונה מהסקר שנערך בשנת 2014, שבו נמצא מדרג ביחס לעמדה כלפי עורכי דין, אנשי צבא קבע, מורים ועובדים סוציאליים (בסדר יורד בהתאם למקצועות אלו), בקרב הנשאלים בסקר של השנה הנוכחית נמצא כי העמדה כלפי מעמד מקצועות אלו בחברה הישראלית הינה דומה.

לוח 4 : עמדות כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

סטיות תקן	ממוצע	גבוה וגבוה מאוד דרוג 5+6	נמוך מאוד ונמוך דרוג 1+2	
.86	5.35	84.8%	0.8%	רופא
1.06	4.45	49.8%	3.8%	איש הייטק
1.19	3.76	25.2%	12.6%	עורך דין
1.00	5.18	77%	1.6%	מורה
1.20	4.85	65%	4.8%	עובד סוציאלי
1.31	4.28	45.6%	9.2%	איש צבא קבע

מלוח 4 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה התקבלה כלפי רופאים, לאחריה העמדה

כלפי מורים, אחריה העמדה כלפי עובדים סוציאליים, אחריה העמדה כלפי אנשי הייטק ואנשי צבא קבע ולבסוף העמדה כלפי עורכי דין.

לוח 5: עמדות כלפי רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע: התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

רמת המקצוענות	נמוך מאוד	נמוך ונמוך	דרוג	דרוג 1+2	גבוה וגבוה מאוד	ממוצע	סטיית תקן
רופא	0.4%	95.8%	5.79	.56			
איש הייטק	1.2%	71.8%	4.99	.93			
עורך דין	1.8%	64.6%	4.87	1.03			
מורה	3.4%	73%	5.04	1.12			
עובד סוציאלי	3.4%	65.6%	4.86	1.13			
איש צבא קבע	11%	48.8%	4.33	1.40			

מלוח 5 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה התקבלה כלפי רופאים, לאחר העמדה כלפי אנשי הייטק ומורים, אחריה העמדה כלפי עורכי דין ועובדים סוציאליים, ולבסוף העמדה כלפי אנשי צבא קבע.

לוח 6: עמדות כלפי המעמד של בעל המקצוע בעיני המשיבים: התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

רמת המקצוענות	נמוך מאוד	נמוך ונמוך	דרוג	דרוג 1+2	גבוה וגבוה מאוד	ממוצע	סטיית תקן
רופא	1.8%	84%	5.28	.91			
איש הייטק	1.6%	60.8%	4.75	.98			
עורך דין	8.8%	40.2%	4.18	1.21			
מורה	11%	42%	4.12	1.35			
עובד סוציאלי	15.6%	34.6%	3.89	1.39			
איש צבא קבע	13.6%	30.6%	3.86	1.26			

מלוח 6 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי עמדתו של בעל המקצוע בעיני המשיבים התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק**, לאחריה העמדה כלפי **עורכי דין ומורים**, ולבסוף העמדה כלפי **עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע**. יש לציין, כי בשונה מהסקר שנערך בשנת 2014, שבו נמצא מדרג דומה בעמדה כלפי עורכי דין, אנשי צבא קבע, מורים ועובדים סוציאליים, בקרב הנשאלים בסקר של השנה הנוכחית נמצאה עמדה גבוהה יותר כלפי מעמדם של עורכי דין ומורים.

לוח 7: **עמדות כלפי המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית**: התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

סטיית תקן	ממוצע	גבוה ונמוך	נמוך מאוד ונמוך דרוג	
.99	5.26	80%	2%	רופא
1.10	5.05	73.4%	2.6%	איש הייטק
1.18	4.39	46.4%	5%	עורך דין
1.34	4.00	37.2%	11.2%	מורה
1.34	3.70	28.2%	17.2%	עובד סוציאלי
1.31	3.79	30.4%	14.4%	איש צבא קבע

מלוח 7 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי עמדתו של בעל המקצוע בעיני המשיבים התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק**, לאחריה העמדה כלפי **עורכי דין**, לאחריה העמדה כלפי **מורים**, ולבסוף העמדה כלפי **עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע**. יש לציין, כי בשונה מהסקר שנערך בשנת 2014, שבו נמצא מדרג דומה בעמדה כלפי מורים, עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע, בקרב הנשאלים בסקר של השנה הנוכחית נמצא כי עמדתם כלפי **מקצוע ההוראה** כמאפשר התפתחות אישית הינה גבוהה יותר לעומת עמדתם זו כלפי עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע.

לוח 8 : עמדות כלפי המידה שבה המשיבים הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=501)

נמוך מאוד ונמוך דרוג 1+2	גבוה וגבוה מאוד דרוג 5+6	ממוצע	סטיית תקן	
6.6%	64.4%	4.78	1.33	רופא
4.2%	72.6%	4.98	1.18	איש הייטק
21.8%	35.6%	3.74	1.58	עורך דין
26.4%	19.2%	3.30	1.43	מורה
41%	13%	2.86	1.41	עובד סוציאלי
32.4%	22%	3.22	1.56	איש צבא קבע

מלוח 8 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי המידה שבה המשיבים הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע התקבלה כלפי אנשי הייטק, לאחריה העמדה כלפי רופאים, לאחריה העמדה כלפי עורכי דין, לאחריה העמדה כלפי מורים ואנשי צבא קבע ולבסוף העמדה כלפי עובדים סוציאליים. יש לציין, כי בשונה מהסקר שנערך בשנת 2014, שבו נמצא מדרג דומה בעמדה כלפי עורכי דין, מורים ואנשי צבא קבע, בקרב הנשאלים בסקר של השנה הנוכחית נמצא, כי עמדתם כלפי הבעת רצונם שהילד שלהם יעסוק במקצוע ההוראה או צבא קבע הינה נמוכה יותר לעומת עמדתם זו כלפי עורכי דין. כמו כן, בשונה מהסקר הקודם, נמצא עמדה הפוכה ביחס למקצועות הרפואה וההייטק, כך שעמדתם כלפי הבעת רצונם שהילד שלהם יעסוק במקצוע ההייטק הינה גבוהה לעומת עמדתם זו כלפי מקצוע הרפואה.

לוח 9: עמדות כלפי המידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי: התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן (N=219)

סטיית תקן	ממוצע	גבוה וגבוה מאוד דרוג 5+6	נמוך מאוד ונמוך דרוג 1+2	
1.26	4.45	53.8%	7%	רופא
1.01	4.98	70.6%	2%	איש הייטק
1.18	4.57	55%	4.6%	עורך דין
1.35	2.55	10.2%	50.4%	מורה
1.38	2.49	9.2%	55.6%	עובד סוציאלי
1.26	3.97	32.2%	11.4%	איש צבא קבע

מלוח 9 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) ניתן לראות, כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי המידה שבה המשיבים סוברים שהשכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי התקבלה כלפי אנשי הייטק, לאחריה העמדה כלפי רופאים ועורכי דין, לאחריה העמדה כלפי אנשי צבא קבע ולבסוף העמדה כלפי מורים ועובדים סוציאליים. יש לציין, כי בסקר הנוכחי נמצאו הבדלים משמעותיים בדירוג של הנשאלים לעומת הסקר שהתבצע בשנה הקודמת (2014). העמדה כלפי שכר אנשי ההייטק נמצאה הגבוהה ביותר בסקר הנוכחי, לעומת הסקר הקודם שבו נמצאה העמדה הגבוהה ביותר כלפי רופאים ואנשי צבא קבע. העמדה כלפי שכרם של עורכי הדין ואנשי צבא קבע נמצאה במיקום דומה מעל עמדתם של מורים ועובדים סוציאליים בשני הסקרים, אולם בסקר הנוכחי אנשי צבא קבע נמצאו במיקום בינוני זה ואולם בסקר הקודם עורכי הדין נמצאו במיקום בינוני זה, ומכאן שהעמדה כלפי עורכי דין נמצאה גבוהה יותר לעומת הסקר הקודם והעמדה כלפי שכרם של אנשי צבא קבע נמצאה נמוכה יותר. העמדה כלפי שכרם של מורים ועובדים סוציאליים נמצאה במיקום דומה בשני הסקרים והיא הנמוכה ביותר.

לסיכום הממצאים, לוח 10 מציג את דירוג המקצועות שהתקבל, בהתייחס לכל אחד מהממדים שנבחנו.

לוח 10 : דירוג המקצועות השונים על-פי עמדות המשיבים

מעמד בעל המקצוע	תרומתו של בעל המקצוע	רמת המקצוענות	מעמד בעל המקצוע	המידה שבה המקצוע	המידה שבה המשיבים	המידה שבה השכר
רופא	רופא	רופא	רופא	התפתחות אישית	שלהם יעסוק במקצוע	הוא ראוי
איש הייטק	מורה	איש הייטק	איש הייטק	איש הייטק	רופא	רופאים
עורך דין	עובד סוציאלי	מורה	עורך דין	עורך דין	עורך דין	עורך דין
איש צבא	איש הייטק	עורך דין	מורה	מורה	מורה	איש צבא
קבע	איש צבא	עובד סוציאלי	עובד סוציאלי	עובד סוציאלי	איש צבא	מורה
עובד	עורך דין	איש צבא	איש צבא	איש צבא	עובד	עובד
סוציאלי	קבע	קבע	קבע	קבע	סוציאלי	סוציאלי

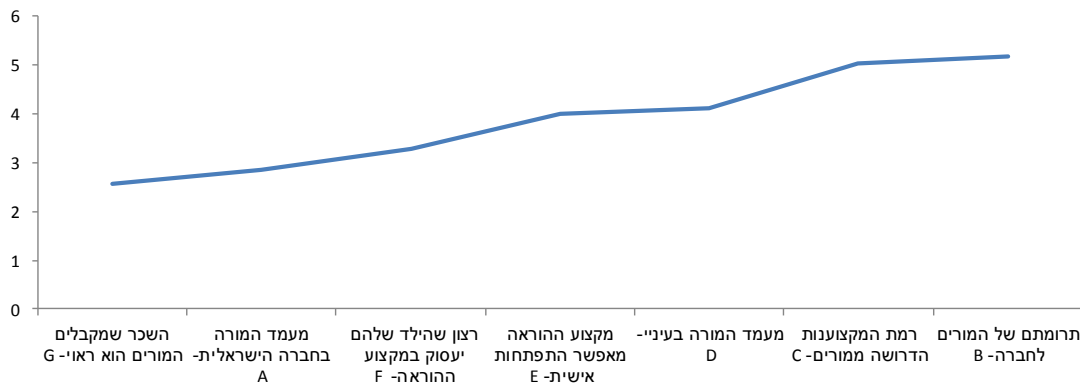
ניתן לראות כי העמדה החיובית ביותר נמצאה כלפי **רופאים ואנשי הייטק**; לאחריה במידה בינונית נמצאה העמדה כלפי **עורכי דין** ביחס לרוב סוגי הממדים, מלבד תרומתו של בעל המקצוע לחברה, שנמצאה הנמוכה ביותר לעומת בעלי המקצוע האחרים; העמדות הנמוכות ביותר נמצאו לגבי **עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע** שביחס לרוב הממדים נמצאו כעמדה נמוכה או הנמוכה ביותר, מלבד העמדה כלפי תרומתם של העובדים הסוציאליים לחברה, שנמצאה די גבוהה. חשוב לציין שדירוג עקבי זה ביחס לבעלי המקצוע השונים (מלבד המורים) לא נמצא בסקר הקודם שנערך בשנת 2014. בהתאם למפורט קודם, נמצאה מגמה המעידה על עליית מעמד עורכי הדין והמורים, וכן על עליית מעמדם של אנשי הייטק. בבחינה סטטיסטית של הממדים השונים, נמצאה עלייה בעמדתם של המשיבים ביחס ל: (א) מעמד עורכי הדין בעיני המשיבים; (ב) המידה שבה השכר שמקבל רופא הינו ראוי; ו-ג) המידה שבה השכר שמקבל איש הייטק הינו ראוי. כעת, בדומה לסקר שנערך בשנת 2014, עמדת המשיבים כלפי המורים אינה עקבית ביחס לכל הממדים ומכיוון שמטרת סקר זה הינה לבחון עמדות כלפי מקצועות שונים, אך בפרט כלפי מעמד המורה בחברה הישראלית, **להלן ניתוח העוסק במעמד המורה בלבד** ביחס לממדים השונים. כמו גם בהתייחס לממדים דמוגרפיים שונים.

ממצאים

חלק ב' - עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד המורה

לבחינת ההבדלים בין סוגי העמדות השונים שנבחנו בסקר זה ביחס למעמד המורה בקרב כלל המשיבים שאינם מורים מתוך מדגם מייצג של נבדקים בחברה הישראלית, נעשה ניתוח סטטיסטי (Repeated Measures Analysis) שהעלה, כי העמדות כלפי תרומתם של המורים לחברה (M=5.17,SD=1.02) וכלפי רמת המקצוענות הדרושה ממורים הן הגבוהות ביותר (M=5.03,SD=1.14) ומייצגות עמדה במידה גבוהה, לאחריהן העמדות כלפי המידה כלפי מעמד המורה בעיניהם (M=4.11,SD=1.34) והמידה בה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית שלהם יעסוק במקצוע ההוראה (M=3.99,SD=1.35) המייצגות עמדה במידה די גבוהה, לאחריה המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע ההוראה (M=3.29,SD=1.43), המייצגות עמדה במידה בינונית, לאחריה העמדה כלפי מעמד המורה בחברה הישראלית (M=2.85,SD=.99), המייצגת עמדה די נמוכה ולבסוף העמדה כלפי המידה שבה השכר שמקבלים המורים הוא ראוי (M=2.57,SD=1.35) המייצגת עמדה נמוכה עד די נמוכה. ראה תרשים 2 המציג את מגמת עמדות כלל המשיבים כלפי מעמד המורה בהתייחס לממדים השונים. יש לציין כי בסקר הקודם, שנערך בשנת 2014, נמצאו ממצאים זהים כלפי דירוגים של ממדים אלו כלפי מעמד המורה.

תרשים 2: עמדות כלל המשיבים (שאינם מורים) כלפי מעמד המורים

בחינת העמדות השונות של כלל הנבדקים (שאינם מורים) ביחס למעמד המורה על-פי משתנים דמוגרפיים:

- בבחינת ההבדלים בין עמדותיהם של גברים ונשים ביחס לממדים השונים ביחס למעמד המורה, נמצא כי עמדותיהם של גברים ונשים דומים ביחס לרוב הממדים, מלבד העמדה כלפי רמת המקצוענות הנדרשת ממורים שנמצאו נמוכות יותר בקרב גברים לעומת נשים.
- לא נמצאו הבדלים בעמדותיהם של המשיבים על-פי רמת הדתיות, כלפי מגוון הממדים ביחס למעמד המורה.
- נמצא קשר חיובי נמוך (~0.1) בין גיל המשיבים לבין רוב הממדים, מלבד העמדה כלפי תרומתם של המורים לחברה והעמדה כלפי מקצוע ההוראה כמאפשר התפתחות אישית.

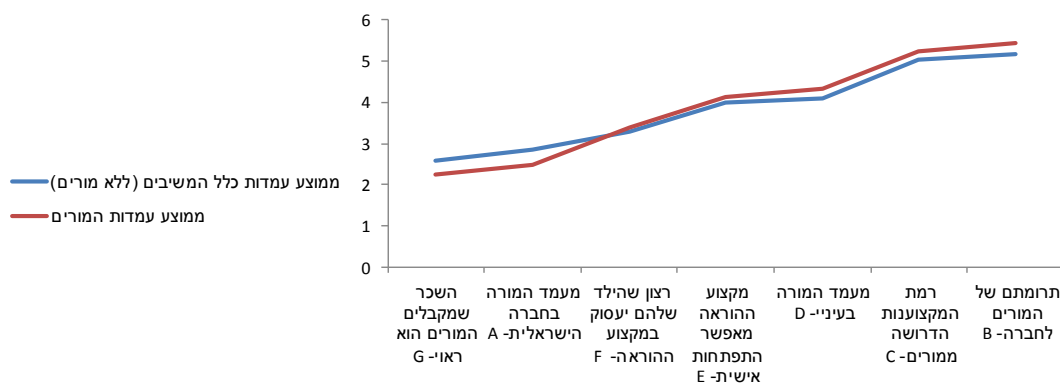
כלומר, ככל שגיל המשיבים גבוה יותר כך עמדתם כלפי מעמד המורה בחברה הישראלית, רמת המקצוענות הדרושה ממורים, מעמד המורים בעיני המשיבים, המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע ההוראה והמידה שבה השכר שמקבלים מורים הוא ראוי, הינה חיובית יותר.

- לא נמצא קשר בין **מספר שנות הלימוד** של המשיבים לבין מגוון הממדים ביחס למעמד המורה.
- נמצא קשר שלילי נמוך (~ -0.1) בין **מספר הילדים** שיש למשיבים לבין המידה שבה הם תופסים את מקצוע ההוראה כתורם לחברה, כלומר ככל שמספר הילדים רב יותר כך לדעתם המידה שבה מקצוע ההוראה תורם לחברה הינה נמוכה יותר.
- בבחינת ההבדלים בין משיבים בעלי תחומי עיסוק שונים: רופאים, אנשי הייטק, עורכי דין, מורים, עובדים סוציאליים, אנשי צבא קבע ותחום עיסוק אחר נמצא, כי עמדותיהם של המשיבים דומות ביחס לרוב הממדים, מלבד העמדה כלפי מעמד המורה בחברה הישראלית, שנמצאה נמוכה בקרב אנשי הייטק ואנשי צבא קבע לעומת משיבים שתחום עיסוקם הוא עבודה סוציאלית או רפואה.
- בבחינת ההבדלים בין משיבים מאזורי מגורים שונים נמצא, כי עמדותיהם של המשיבים דומות ביחס לרוב הממדים, מלבד העמדה כלפי רצונם שילדם יעסוק במקצוע ההוראה, שנמצאה נמוכה יותר בקרב תושבי השרון לעומת תושבי אזור ירושלים.

כן, הם תופסים את תרומתם של אנשי צבא הקבע כגבוהה יותר מתרומתם של אנשי הייטק;

- ביחס לעמדת המורים כלפי רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע, המורים תופסים את רמת המקצוענות הנדרשת מעורכי הדין ועובדים סוציאליים כגבוהה יותר ודומה לזו שלהם ולזו של עובדי ההייטק;
- ביחס לעמדת המורים כלפי מעמד בעל המקצוע בעיניהם, המידה בה המקצוע מאפשר התפתחות אישית והמידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע המורים תופסים את מעמד אנשי ההייטק כגבוה יותר וכדומה למעמדם של רופאים. כמו כן, נמצא כי המורים רואים את מעמדם של אנשי צבא הקבע והעובדים הסוציאליים כדומה למעמדם ולמעמד עורכי הדין, ולא כעמדה הנמוכה ביותר;
- ביחס לעמדתם של המורים לגבי המידה שבה השכר הוא ראוי, המורים תופסים את המידה שבה רופאים ועורכי דין מקבלים שכר ראוי כגבוה ביותר וכדומה לזה של אנשי הייטק.
- ראה תרשים 3 המציג את מגמת עמדות כלל המשיבים (שאינם מורים) לעומת עמדות המורים כלפי מעמד המורה בהתייחס לממדים השונים.

תרשים 3 : מגמת עמדות כלל המשיבים (שאינם מורים) לעומת עמדות המורים כלפי מעמד המורה בהתייחס לממדים השונים

בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) העלתה, כי המורים תופסים את הממדים השונים ביחס למעמד המורה בדירוג דומה לזה של שאר המשיבים, פרט לכך שהם תופסים את המידה שבה השכר שמקבלים המורים הוא ראוי כגבוהה יותר וכדומה למעמד המורה בחברה הישראלית (ולא כעמדה הנמוכה ביותר). בנוסף, בהשוואה בין עמדות המורים לעמדות שאר המשיבים נמצא, כי המורים תופסים את מעמדם בחברה הישראלית כנמוך יותר לעומת עמדה זו של שאר המשיבים. בשאר הממדים, עמדתם של המורים דומה לזו של שאר המשיבים.

בחינת העמדות השונות של המורים בלבד ביחס למעמד המורה על-פי משתנים דמוגרפיים:

- בבחינת ההבדלים בין עמדותיהם של **גברים ונשים** ביחס לממדים השונים ביחס למעמד המורה נמצא, כי עמדותיהם של גברים ונשים דומות ביחס לרוב הממדים, מלבד זאת שעמדותיהן של מורות נמצאו חיוביות יותר לעומת עמדותיהם של מורים ביחס למידה שבה הם תופסים את מקצוע ההוראה כמאפשר התפתחות אישית.
- לא נמצאו הבדלים בעמדותיהם של המשיבים על-פי **רמת הזיקה לדת** וכן על-פי **אזור המגורים**, וכן לא נמצא קשר בין מספר **שנות הלימוד** של המשיבים כלפי הממדים השונים ביחס למעמד המורה.
- נמצא קשר חיובי בינוני (~ 0.45) בין **גיל המשיבים** לבין המידה שבה הם תופסים את **מעמד המורה בחברה הישראלית**, כלומר ככל שגיל המשיבים גבוה יותר כך עמדת המורים לגבי מעמד המורה בחברה הישראלית גבוהה יותר.
- נמצא קשר שלילי בינוני (~ -0.4) בין **מספר הילדים** שיש למשיבים לבין המידה שבה המורים תופסים תרומתם לחברה, כלומר ככל שמספר הילדים רב יותר כך לדעתם המידה שבה המורים תופסים תרומתם לחברה הינה נמוכה יותר.